

ERDÉLYI GAZDA

Az előfizetési díjak
bérmentesen
a gazdasági egylet titkári
hivatalához,
a lapot illető küldemények
a szerkesztőséghez
(Külmagyar u. 27.)
czimzendők.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

MEGJELEN
minden hónap közepén
és végén
legalább 1 iven.

Előfizetési díj:

1871 egész évre:

Egyleti tagoknak 2 fr. —
Nem tagoknak 4 „ —

Felügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Áron, b. Huszár Sándor, Kócsi Károly, Kodolányi Antal, Mina János, Nagy Ferencz, Szentgyörgyi József.

Borászati közlemények.

IX. *)

A szőlőeke.

(Rajz-mintákkal)

Nem szükség sok szóval bizonyítgatnom, hogy nálunk Erdélyben a napszám, kivált az utóbbi időkben, rendkívül megdrágult és hogy minden oly mód, mely birtokainknak kevesebb kézimunka költséggel való művelésére segít: számunkra nagy előny. Ha ez áll szántóföldeinkre, kétszerte inkább áll szőlőhegyeinkre nézve.

A ki új szőlőt állít be, a fönnbbi előnyt biztosíthatja magának a szőlőeke és lóka használata által. Régi szőlőhegyeinkben sok helyt hiányoznak a használhatási feltételek; ugyanis, hogy a szőlőeke alkalmazható legyen: 1) a tőkéknek sorban kell ültetve lenniök; 2) a hegy nem lehet nagyon meredek fekvésű.

Régibb ültetvényeinket nem sok fáradsággal sorba lehet szedni homlitás által; főleg mert régebben is több helyt a tőkét így ültették s ha idők folytán elhanyagoltatva a sorok megbomlottak is: helyreállításuk nem nagyon nehéz dolog. A sorültetés, valamint sok más gazdasági intézmény Erdélyben, nagy gondosság és értelmiség tanujele eleinknél s gyakran jut eszembe, hogy gazdaságainkban inkább beszélhetnénk új, mint régi slendriánról, téveszmékről. Mai napság kevés birtokos tudna tisztjei számára oly útastást készíteni, melyet Tökölitől nem régiben a „Századok“ közölt.**)

*) Lásd VIII. az idei 3-dik számban.

**) Lásd Századok 1870. 388—400-ik lap.

De térjünk vissza tárgyunkhoz, nehogy olvasóim némelyike gyógyíthatatlan pecsovicsnak gunyoljon: miért merem a régi jót dicsérni s miért nem bámulom az újat: ha szintén hitvány, rossz is?

Tegyük fel, hogy a tőkék sorban állanak s a szőlőhegy nem igen meredek. Ha jól emlékszem Guyot szerint legalkalmasabb hegyhajlás a 14 — 30 fok közt álló; ehelyett azonban könnyebben érthetőleg szólok ha ezt mondom: legyen könnyű szerrel fel és lefelé szántható. Tudom, hogy az erdélyi szőlőhegyek nagyobb része ennek a célnak nem felel meg, de hibának tartom az igen meredek helyre telepített szőlőket.

A Rajna mellékén, hol az ég alj igen mostoha, minden meleg szikla szögletet fölhasználnak, ha még oly meredek is, hogy földet, trágyát puttonban kell fölfordítani; de ott sem ezek a legmeredekebb helyek a legjobbak, hanem pl. a lankásabb Johannisberg. Franciaországban a beültetésre választott helyek lankássága jóval szembeszökőbb. Az egész Sauterne és Champagne vidéke szelid dombos és Medoc csakhogy épen nem lapály.

Nálunk a Küküllő melléki Törökhegy, Tasnád és Csombord szőlőhegyei s több mások ekeművelésre alkalmasok lennének, ha ültetéskor ezt a célt szem előtt tartották volna. Ilyen helyeken kényelmes széles utak kellenek, hol a ló és eke fordulhasson.

Nem mivelhetők lóerőre, még ha kellő lankassággal birnának is, a kisbirtokosok szőlőinek nagyobb része, melyekben a hely szűkebb, semhogy a gép benők célszerűen dolgozhatnék; itt azonban kevesebb szükség is van rá, mert a birtokos és családja a megművelést jól elgyőzik. Főleg a nagyobb birtokosok

részére fontosak azon eszközök, melyek őket a napszamosok szeszélyei alól mentesítik.

Őszintén bevallom: nem vagyok egy véleményen azon népboldogítókkal, kik mindig csak a kis birtokos pártfoglaltatását hordják szájukban, jóllehet kétséges: vajon tettek-e ők ezek érdekében valamit? azon az egyen kívül, hogy helyzetökkel elégedetlenekké téve őket: rá szoktatták, hogy inkább másokban keressék a baj okát és a segílyt, s nem önjerejökben és szorgalmukban. Nem feledhetem, hogy minden valamire való javítást a gazdaságokban: ugy nálunk, miként Angol és Franciaországban, a nagybirtokosok kezdtek, a kiknek példáját aztán a kisbirtokosok örömezt követik. Megvagyok győződve, hogy oly országban, hol a szegényebb néposztályok nevelése annyira hátraáll, mint nálunk: a jó példa egyik legjobb nevelési és javító eszköz, s ha bár én jelen soraimat főleg csak a nagyobb birtokosok érdekében írom: eljön az idő, mikor a kisebbek is hasznot húzhatnak belőle.

Mellőzzük hát az igen meredek és keskeny szalagokra hasogatott szőlőhegyeket, s forduljunk egy újonnan telepített, kellőleg lankás, szabályos táblákra osztott, jó széles úttal ellátott ültetvényhez.

Legczélszerűbb, ha a hely fekvése engedi, szélében, hosszában 40 öles négyyszögű táblákat szabni, az egyes táblák közt 1—1 1/2 öles-alól, felül 2—3 öl széles úttal, a sorokat egymástól 3 láb távolra. A táblák közötti oldalúttak, csak osztály vonalok gyanánt szolgálnak, a felső és alsó szélesebbek azonban a fogatok számára valók mikor trágyát, karót szállítunk, szüretelünk, s főleg ekével és lókapával dolgoztatva azokon megfordulunk.

Senki se ütközzék meg rajta, hogy ily módon igen nagy niveetlen terület marad. Nálunk, hol a föld aránylag még oly olesó, s a munka annyira drága: a föld használatlanul heverésétől való félelem éppen oly helytelen, mintha ugar nélküli gazdaságot akarnánk folytatni, mint például Angliában. Ne feledjük, hogy Erdélyben a föld örök ára általában véve annyi, mint Angolországban az évi haszonbér.

A fönnebb leirt módon osztottam be szőlőimet Gyéresen és Csánban, s mivel főleg utóbbi helyen a napszamos nagyon szűk, igen fontos feladat volt rám nézve ezeknek pótlására czélszerű eszközről gondoskodnom. Kezdetben próbát tettem egy közönséges töltőgetővel és lókapával, s később egy erre a czélra készített kis ekével.

A töltőgetőt arra használtam, hogy a fiatal tőkét ősszel elfeddessem, s hol a sorok 3 lábnyira állanak egymástól: a czélnek tökéletesen megfelel. Mikor a

szőlő fája már hosszabb, akkor előbb lekell a vesszőket fektetni, s egy kevés földdel, kövel vagy ami legczélszerűbb (bár legköltésesebb) egy kis fahoroggal leszorítani; a töltőgető csak ezután járhat végig köztük, s használható befedésre.

A lókapával való munka is félig meddig sikerült, s két egymást követő évben, ennek bár nem egészen kielégítő eredményével kellett megelégednem. Azonban a tőkéknek tavaszi kifedése ekemunkával, mihelyt a vesszők már egykissé meg voltak nyulva: egyáltalában nem akart sikerülni; mihelyt a ló és az ekeszarvak a tőkék közelébe jutottak: megakadoztak, kárt okoztak.

A francziák Medoc vidékén, szőlőiket már századok óta ekével mivelvén: azt találták ki, hogy a sorban, kellő távolra ültetett tőkét alacsony léczetere feszítették, s az ekerudat magasra görbitve az ökrök fejéhez erősítették; ezen mód szerint a két ökrök két külön, egymás mellett eső sorban jár, a nélkül, hogy a tőkét megsértenék.

Ujabbban a régi, nehéz medoci ekénél jóval egyszerűbbet, könnyebbet találtak fel, melyet egy ló könnyen elbir. Ez az eke rajzzal és leírással ismertetve volt a „Journal d'agriculture pratique“-ban, de a gépészek, kiknek a rajzot mutattam, nem voltak képesek után csinálni; nem maradt más mód, mint helyt Franciaországban járni a dolog végére. Erre az 1867-iki világtárlat szolgáltatott legkedvezőbb alkalmat.

Párisba érkezve legelső gondjaim közé tartozott a szőlőeke fölkeresése a tárlat gazdasági részében, s első pillanatra meggyőződtem, hogy végre megtaláltam a valódit; többféle példányok voltak kiállítva, de mindnyájon ugyanazon elv szerint készítve. Kettőt, *) melyek közül egyik első **) másik-másod ***) jutalmat nyert megrendeltem magam számára. A másodiknál használat közben azon hátrány tűnt ki, hogy első kereke nem lévén, a mi embereink, kik taligával szoktak dolgozni, nem tudtak vele jól boldogulni; kereket alkalmaztattam tehát hozzá, s éppen oly használhatóvá vált, mint az első.

Ezen ekékkel az a nagy előny, hogy kifedéskor vagy a tővek melletti gyom eltakarítása végett közvetlenül a tőke mellé lehet őket cseszteni, a nélkül, hogy kárt okoznának. Az eke hegye és vasa nem állanak egy vonalban az ekeruddal, úgyhogy ez a tőkétől távol jár, nem korholhatja őket. A szarvak mozgathatók, egy csavar segítségével tetszés szerint

*) A gyárosok czimei: **) Moreau-Chaumiér, charronforgeron, avenue de Grammont, a Tours (Indre et Loire); ***) Armand Páris, constructeur a Aulnay (Charente inférieure)

összebb vonható; a ló egy előre nyuló vasrudba van fogva, s eként a soroktól kellő távolban lépeget. Ugy hiszem a hosszas leírásnál jobban magyaráznak a mellékelt rajzok (1. 2. 3. 5.)

A lókapá (4.) hasonlólág egészen vasból éppen oly czélszerűen van szerkesztve, mint az eke, s hátul a kis kapák mögött keresztben még egy sarkon mozgó gereblye is van ráalkalmazva, mely a fölívágott föld közl a gyomot kisebb rakásokba összevonja, s ekép azok kiszáradását lehetővé teszi; továbbá a felkapált felületet hátul elegyengeti.

Téli elfedésre még most is közönséges törökbuza töltögető ekémet használom, mely ugy tetszik jobb, bárha nem is oly szép, mint a francia gyárosoké.

Mikor és miként kell nálunk Erdélyben a szőlőckét alkalmazni? véleményem szerint még függöben álló kérdés, melyre biztosan felelni nem lehet. Én magam még csak 3 év óta használom, s főleg csak kifedésre; erre a czélra teljesen alkalmas. Azonban: vajon a tövek körüli kapálást pótolhatja-e? még nem bizonyos. A szőlőtő gyökereit, s különösen a felülethez közel állókat, — a mint állítják — fejlődés idején nem szabad sértegetni, s ez okból a rendes 2-dik és 3-dik kézi kapálást inkább csak daraszolva végzik. Ellenben Sauterne-ben láttam: az egész nyári szőlőmunka abból áll, hogy szántanak és újra szántanak; egyszer feltöltögetik a tőkéket még pedig kétszer ugyanazon nyomba bocsátott ekével, aztán viszont kettős barázdával lefedik őket; eként a barázdák 1 lábnyinál mélyebbek, s egyszer a szőlőtő magasra feltöltve áll, máskor mélyen ki van fedve. A sauterne föld kavicsos, olyan forma, melyet Aranyosszéken Székely-Kocsárd határán láthatni. A lefolyt 1870-iki nedves évben, mihelyt a földet a sok eső miatt megkeményülve láttam, én is használtam az ekét kapa helyett a szőlőben, s ugy hiszem: jó eredménnyel.

Eként lehetségessé válnék, hogy a nyári szőlő munkákat ekével végezzük. Fölkivántam jelen megjegyzésemmel hívni a gondolkodni szerető szőlőbirtokosok figyelmét, erre a nézetem szerint fontos kérdésre.

Hányszor kell egy nyár folyama alatt a lókapát használnunk? bajos megmondani. Én azt a szabályt követem, hogy valahányszor gyom mutatkozik rögtön eljáratom a sorok közeit a lókapával. Ha az ember igen hosszason késik, míg a gyom magasra sarjadzik, ez a munkát tetemesen nehezíti, mert a kapával gyakran meg kell állani s a rátelepült, járását gátló burjántól, füvektől megszabadítani. A sorok vonalában az egyes tőkék közt nővő gyomot természetesen kezel kell eltakarítani. Erre olyforma lapos, a drót alatt

könnyen elférő, vaseszközöket használtam, melyenek a kerti útkaparók szoktak lenni.

Mekkora földterületen lehet ezen eszközökkel áthaladni 1 nap alatt? nem tudom megmondani; annyira igaz, hogy csupán elméletileg egyes munka órák fokozott eredménye után itélni meg, a gyakorlati akadályok számba vétele nélkül a munkaképességet: téves számításra vezet. Nálam naponta rendszeren 1 holdat mivelnek meg velök; a lókapával mindenik soron le is fel is kell járni, hogy a gyomot biztosan kitisztithassuk.

Az új gépek kezelésére valami különös képzettség nem kívántatik; csak egyéb gazdasági munkáimra alkalmazni szokott kocsisokat és napszamosokat alkalmaztam melléjük kezdet óta, minden nehézség nélkül. Sokkal czélszerűbb lenne egyetlen erős és nehéz lóval s 1 kocsissal dolgoztatni, de részint mert ilyen gazdasági lovaink nincsenek, részint mivel a kocsisok azt a kettős teendőt, hogy a gépet is tartsák, a lovat is vezessék nem tudják megtenni: a mi apró parasztlovaink közül kettőt fogatok egymás elébe, s külön kocsis tartja a szomszéd sorban járva a lovakat, külön ember tartja, s vezeti a gépet.

Mióta használom, előttem nem az tűnt fel az új gépek legnagyobb előnye gyanánt, hogy olcsóbbak, hanem főleg azért szeretem őket, mert akkor veszem elő mikor szükségem van munkájokra. Főleg tavasszal, a törökbuza kapálás idején hétszámra nem lehet kézimunkást kapni, bármi áron sem; ilyenkor befogatom a lovakat, s szőlőm pár nap alatt tiszta.

Az eredeti eke Franciaországban Moreau-Chaumiér gyárából 90 frank volt, a lókapá gereblyéstől 110 frank; a szállítás, behozatali vám és ágio még egyszer annyira rugtatták. Most kitűnő gépészünk Rajka Péter Kolozsvárt az ekét 60 ft, a lókapát 55 ftért éppen oly jó minőségben készíti, — saját tapasztalatom után mondhatom, — mint az eredetiek.

Jelen cikkhez mellékelt rajzok közül 1) az eke oldalt nézve, 2) ugyanaz befedéskor, 3) kifedéskor, 5) midőn a sorok közt lóval végig halad. A 4) számú rajz a lókapá, gereblye nélkül.

Paget János.

Georgikai felolvasások.

III.

(Végo.)

A juhhimlő oltás eredete. A juhhimlő ragályossága régen ismeretlen volt; Borgelat nevű francia orvos 1763-ban ismerte fel először a juhhimlő ragályosságát és határozottan annak nyilvánította; indítványba hozván egyuttal, miszerint oltási kísérletek tétessenek: micsoda arányban áll a halálozás a beoltottnál, a természetes ra-

rály által létrehozott juhhimlőhez. Mindamellet, úgy látszik, ezen indítvány nagy figyelemben nem részesült, mert az 1807-ben Revolat által szerkesztett franciaországi állatorvosi szabályokban az oltás nincs fölemlítve, és csak 1798-ban, mikor már Jennernek *) védoltási felfedezése az emberhimlő ellen köztudomásra jutott, kezdék azt Franciaországban nagyobb mértékben gyakorolni.

Németországban jóval hamarabb kezdék a juhhimlő oltást; 1770-ben ugyanis Esslében hannoverai állatorvos ajánlatára természetes juhhimlő anyaggal úgy oltottak, hogy a bőrbe beleszurta, s a himlő anyagot a sebbe dörzsölték.

1804-ben Pessina, a bécsi állatgyógyintézeti igazgatója, felsőbb rendeletek következtében, juhhimlő oltási kísérleteket tett, és pedig először tehén-himlő anyaggal; ezen kísérletek, állítása szerint tökéletesen meggyógyultak, mert nagyobb részök nem fogamzott, vagy csak apró kis hólyagok jöttek létre, melyek a juhhimlő ellen véd-erővel nem bírtak. Pessina ekkor kezdette az oltást természetes juhhimlő anyaggal gyakorolni, s evel szelidebb lefolyást, csekélyebb halálozást, és új természetes ragály ellen véderőt eszközölt. Kísérletei alapján az alábbi következtetésekre jutott:

a) Hogy az oltóanyag, annál szelidebb betegséget hoz létre, mentől több nemzedéken ment az keresztül.

b) Hogy ezen szelidített oltóanyag, az oltási helyen csak egy hólyagot, vagy annyit a hány szurás történt, hoz létre; a nélkül, hogy a test többi részeiben himlő fejlődne.

c) Hogy szelidített oltó anyaggal beoltott juhok, egészségesek között járhatnak, a nélkül, hogy azokra elragadna.

d) Hogy szelidített oltóanyaggal beoltott juhok, ép úgy megvannak védve, a természetes ragály ellen, mint a természetes juhhimlő anyaggal beoltottak.

Ezen oltási kísérleteknek vélt fényes eredményei eszközölték azt, hogy a legrövidebb idő alatt a nagy juhnyáj-tulajdonosok Magyarországon, s később Morva- és Csehországban, a védoltást elfogadták, s az utolsó időkig gyakorolták.

Mindenütt oltó-intézetek jöttek létre, és 50 éven át gyakorolták ezt az oltást, részint mint véd-, elővigyázati-, vagy szükségbeli oltást. Most az a kérdés: mit eredményeztek az 50 évi oltási gyakorlatok, a Pessina által felállított oltási tan igazságára nézve?

A tapasztalás azt mutatta, hogy egy pont se bizonyult be tökéletesen valónak.

A mi az első pontot illeti, hogy a ragály anyag annál szelidebb, mentől több nemzedéken ment az keresztül: Krüger a 40-dik, Thaer a 100-dik nemzedékből vett oltóanyaggal oltottak, és ezen oltás után, nem csak helybeli, hanem általános himlőkiütést, sőt halálozást is észleltek; ugyan azt észlelték a bécsi állatgyógyintézetben is, a hol 140-ik sőt 1846-ik évben a 258-ik nemzedékből származott szelidített oltó-anyaggal történt oltások után, általános himlő ütött ki a beoltott állatokon.

*) Jenner Ede angol orvos, az ember védhimlő oltás alapítója, született 1748., † 1823.; 1796 május 14-én oltott először gyermekről gyermekre.

Tapasztalták továbbá különösen Magyarországon és mindenütt, hol a védoltás gyakorlatban volt, hogy egészséges juhokon, ha beoltottakkal érintkeztek, a himlőkör kiütt.

Ezen tapasztalatok folytán a véd- és elővigyázati oltással mindenütt felhagytak és 1865-ben az osztrák birodalom részére fenállott bécsi oltó-intézetet is felhagyták. Jelenleg már csak is a járvány gyorsabb megszüntetése céljából alkalmazott szükségbeli oltás van még használatban, de az is csak akkor alkalmazandó, midőn a betegség kiütése későn vétetett észre; mert jókor észrevéve a szoros elkülönzés mellett sokkal kisebb a veszteség, mint az oltással. Angliában például 1847-ben 9720 darab beoltott uh közül elpusztult 345 darab és 4800 darab közül, melyeknél a szoros elkülönzés gyakoroltatott: csak 22 darab lett beteg, s ebből is csak 8 darab döglött meg.

Látható tehát, hogy a juhhimlő járvány által okozott nagy veszteséget csak is a szoros elkülönzési rendszerrel, vagy is a rendőrségi szabályok szoros alkalmazása által lehet elhárítani; melyeknek gyors életbe léptetése és szigorú fentartása a hatóságok erélyességétől függ, s tőlük a közérdek tekintetéből, megkövetelhető.

Végre még említenem kell, hogy a juhhimlő a kezeségi hibákhoz tartozik, 8 napi határidővel.

Dr. Pissin új oltási módja, tehénhimlő anyaggal.

Dr. Pissin, berlini gyakorló orvos, a „Magazin für die gesammte Thierheilkunde“ című folyóirat, 36-dik évfolyamában előadja az általa, juhhimlő ellen tett védoltási kísérletek eredményét, tehénhimlő anyaggal.

Ő ezen oltási módnál azon nézetből indul ki, hogy a tehénhimlő, ha megvédi az embert a természetes himlő ellen, kell hogy a juhot is megvédje.

Mint már az oltás történetéből tudjuk: nem ő az oltó, ki ezen téren s módon kísérleteket tőn, hanem mindjárt kezdetben, midőn az oltási eszme foglalkoztatta az állatorvosokat s juhos gazdákat, folyamodtak e módhoz; de mindenkor csak negatív eredménnyel, mert a tehénhimlő anyag nagyobb részt nem fogamzott a juh testén, vagy ha igen, csak apró genyhólyagot hozott létre. Ezt Dr. Pissin is elismeri, és előadásában azt mondja, hogy sok esztendői fáradozása után valahára sikerült neki 1870 július havában, tehénhimlő-anyag közvetlen beoltása által, 2 juhnál tökéletes kifejlődött genytüszőt nyerni. Ő ezen oltás által nyert genytüszőket, tehénhimlős genyhólyagoknak (Vaccinopocken) nevezte; és némi különbséget vélt a juhhimlő, és ezen oltás által nyert geny-tüszők között találni; állítása szerint a tehénhimlős genytüsző mindenkor kerekded alaku és a bőr felszínén fekszik, a juhhimlő genytüsző ellenben többnyire rendetlen alaku és mélyen fekvő az irhabőrben.

Hogy miért nem sikerült neki hamarabb a tehénhimlő anyag átvitele vagy átoltása juhokra, és a most említett átvitel hogyan sikerült? arról említést nem teszen.

Továbbá ezen általa ugynevezett vaccinált-ovina anyagot, vagy tehén-juhhimlő anyagot, úgy miként az emberek-nél, a humanizált vaccinát, további oltásra használta, és

mindenkor: mind fogamzásra, mind véderőre nézt a legjobb sikerrel.

A véderőt az által próbálta ki, hogy az ily módon beoltottakat, később természetes juhhimlő anyaggal ismét beoltá, és egyiknél sem fogamzott a második oltás; mindjárt hozzá teszi azonban, hogy ezen véderő csak a 12-dik napon az oltás után áll be; és egy esetet hoz fel, hogy midőn ő az augusztus 11-én tehénhimlő anyaggal beoltottakat, a 10-ik napon az-az augusztus 21-én juhhimlő anyaggal ismét beoltá; azokon a juhhimlő oltás is megfogamzott, csak hogy a genytüszők nem fejlődtek tökéletesen ki. Továbbá a beoltott állatokat egészséges állatokkal érintkezésbe hozván és együtt tartván, az utolsók közül egy sem himlőzött meg.

Ezekből ő az alábbi következtetéseket vonja:

1.) A tehénhimlő oltás juhokra mindenkor sikerül; minden időben, az-az az esztendőnek minden szakában esz-közölhető, és mindenkor veszedelem nélkül, a beoltott állatokra nézt.

2.) Biztosan védi a juhot a természetes juhhimlő ellen, és ahhoz elégséges egy tökéletesen kifejlődött genyhólyag; annak védhatása azonban csak 12-ik napon az oltás után áll be.

3.) A közvetlen átoltás a juhnyájba csak egyszer szükséges, de a menyinyire lehetséges vér nélkül és közép nagyságu genyhólyagból, a 8-ik vagy 9-ik napon az oltás után.

4. A beoltott állatok elkülönzendők s hűlés és lég-huzam ellen védendőek.

Igaz, hogy ha ezen állítása való, nagy nyéremény lenne a juhos gazdákra nézve; de mivel ezt eddig határozottan csak Dr. Pissin állítja, kísérletei pedig nem elég számosak: szükséges, minekelőtte ezen oltási mód fölött határozott véleményt mondhatnánk, hogy előbb magunk is kísérleteket tegyünk. Ezeket én most tavaszkor a monostori tanintézetben meg is fogom kezdeni, s az eredményről a t. olvasó közönséget, annak idejében értesíteni el nem mulasztandom.

Mina János,
állattenyésztési tanár.

Mezőségi levelek.

II.

Barátom! kiváló örömmel olvastam az „Erdélyi Gazda“ idei első számában közreadott „kolozsvári pincze-egylet“ ismertetését; hogy az ügyet szakértő és életrevaló kezek vezették, mutatja a rövid 5 év alatt kivívott fényes eredmény; sikerült ugyanis Erdély egyik leggazdagabb jövedelem forrását — a parlagon hevert borászatot — napfényre hozni, s ha isten is úgy akarja, s ha az erők nem lankadnak, — mire elég kezességet nyújtanak a társult nagyobb földbirtokosok nevei, — a föld mélyéből felásott aranyhalom, mint az ország közvagyon, egy nagy forgótökévé válik, melyből végre — talán még a nem társultakra is — jóllét fog sugárzni. Hogy ez utóbbi állításhoz csak feltételesen kötök reményt, oly hibám, melyet nekem könnyen meg lehet bocsátani, annyival inkább, mivel az eddigi ta-

pasztalatok, biztos következtetés huzására legkisebb jogot sem adtak.

Itt szükségesnek látom magamat érthetőbben kifejezni: a kolozsvári pincze-egylet, 5 év óta örvend eredményes virágzásnak; azon magas fokra emelte — arra valóban érdemes — erdélyi boraink nevét, hová az elmúlt sok századok borászai, a kellő ismeret hiánya miatt egy lépést se tettek, — párhuzamban állítván azokat, elég széles körben — a legkeresettebb asztali fejr borokkal. Mindazáltal engedd meg nekem: véka alá rejtett gyertyának neveznem a pincze-egylet működését. Sokáig vártuk és ohajtottuk az ottani — zöldághoz vezető — kezelés hírlapok útján közlését, de tudtomra, onnan semmi közre nem adatott, mint alchemicus társulat felfedezte az aranykészítés módját, a nélkül, hogy titkát a borászközönséggel — bár mi részben — tudatta volna.

Mi örömmel üdvözlöttük a pincze-egylet első alakulását, sok jót vártunk tőle, még azon hitben is voltunk, hogy időnként az „Erdélyi Gazdá“-ban olvasni fogjuk: miként kezeltek a nyers boranyag, életének első szakában? miként a következő időkben, míg tökéletes — kereskedésbe bocsátható — bor lett belőle? minő derítési módok alkalmaztattak? kénezés mily arányban, és mely szakokban használtatott? az üvegekre huzás, — hogy a bor ép testtel eredeti tisztaságában megmaradjon — mely életidejében és állapotában legtanácsosabb? ezen, s még számtalan idevonatkozó kérdésekre vártunk volna felvilágosítást, de a helyett a fényes eredménynyel lepettünk meg, mely csak az egylet pénztárába veti sugarait. Vajjon nem lehetett volna-e a világitó gyertyát elől vinni, hogy a sötétben tapogatózó, a biztos fény felé tartva, ha nem is aval versenyt menve, de bár árnyékában a biztos ösvényt megtalálhatták volna?

Nálunk el nem tagadható, hogy ezer bortermelő között alig van egy-kettő, ki anyagi tekintetben oly szerencsés helyzettel dicsekedhetnék, hogy kevés vagyona romlása nélkül a pincze-egylet tagja lehessen, borait iskoláztatás végett oda vihesse, magának borászt tartson, pinczemestert taníttathasson, vagy az egylet időnkénti borkezelésénél személyesen jelen lehessen; ezen számosak közül sokan örömet vennék, ha ott bővön találtató szakértők terjedelmesen leírnák az ottani borkezelés módját; arról biztosítani merjük az egyletet, hogy senki közülünk — kis körben folytatandó saját borkezelése által — az egyletnek semmi kárára nem lenne, sőt inkább előnyére, mert az egyletnél teendő tömeges megrendelések esetére, jobb bortermő vidékeinken, legalább félig iskolázott borokat vehetnének, melyeket hamar kereskedésbe lehetne bocsátani.

Az egylet növekedő pénzalapja reményt ad arra is, hogy rövid időn jobb nevű bortermő vidékeinken fiók egyletek állíttassanak; az apróbb termelők szakértő kezelése jótékonyon hatna azok felvirágoztatására is.

Utólagosan is köszönettel fogadnók a fennebb jelzett borkezelési módok terjedelmes ismertetését. *) M.-Szilváson, február 14-én 1871.

M. K.

T Á R S A L G Ó.

Erdélyi gazdasági egyesület.

V.

Választmányi ülés márcz. 6-kán 1871.

1) Titkár bejelenti Villási Pál hazánkfia abbeli óhaj-tását, hogy az egyesület tagjai közé felvétessék. — Választmány ajánlkozó hazánkfiát örömmel fogadja s iktatja be egyesületünk tagjai közé.

2) Titkár bejelenti, hogy elnök ur, megbízatása értelmében a szakosztályok alakítását végrehajtotta; elnökül választatván az ismeretterjesztő osztályban Galgóczy Károly, a borászatban Paget János, és a földművelési s azzal kapcsolatos szakban Tisza László, alelnökül pedig Kodolányi Antal. — Tudomásul vétetik.

3) Titkár a hunyad-zarándi tanfelügyelőnek abbeli kérését terjeszti elé, mely szerint a Déván felállított államképezde kertje számára oltógalyakat kér. — Választmány örömmel tesz eleget a tanfelügyelő kérésének, s a szükségelt oltógalyaknak díjtalan kiszolgáltatását elrendeli.

4) Titkár jelenti, hogy megbízatása következtében kérdést intézett a M. Vásárhelyi postamesterhez, ha vajjon az egyesület részéről mult évi márcz. 30-ról postai úton marosszéki birtokos Ilyés István urnak 10 o. é. forint értékben küldött oltógalyak csomagja a megrendelőnek kézbesített-e, mire nyílt levélben azon választ nyerte, hogy a posta hivatalnál maiglan létező, s Ilyés ur által sajátkezűleg aláírt leadási bevény tanúsítása szerint a küldemény valósággal kézbesítve lett? de nem kövesdi, hanem Székessen lakó Ilyés István urnak, Kövesden lakó ilynevű birtokos előtte ismeretlen lévén. — Szolgál tudásul.

5) Az érdiószegi vinczellér képezde igazgatója Miskolczy Mihály ur tudatja, miszerint azon képezdében a tanév oct 1. napjával veszi kezdetét; a tanfolyam két évre terjed, mely ugy van béosztva, hogy elméletileg első évben a szőlőszet, másodikban a borászat adatik elé, mindenik a maga előkészítő tudományainak rövid előre való bocsátásával; gyakorlatilag naponta foglalkoznak az ifjak a gróf Zichy nagyszerű pinczéiben, s pintérségében. A szőlőmunka beálltával pedig egész nap a szőlőben dolgoznak a pincze-mester vezetése mellett.

Felvételi feltételek: legalább 16 éves életkor, munkabíró testalkat, írni és olvasni tudás. Az ifjak az intézetben kapnak lakást és élelmet, ruházatjokról magok gondoskodnak. Folyamodványok az intézeti igazgatóhoz intézendők. — Szolgál tudásul, s minthogy jegyzőkönyvünk egész terjedelmében szokott lapunkban közölni, szolgál egyszerűsmind az érdekletteknek értesítés, s kellő tájékozásul.

6) A földművelési miniszterium idei 1209. szám alatt a biharmegyei gazdasági-egyesület elnökének, folyó évi január 8-kán tartott közgyűlésén mondott elnöki beszéde egy példányát egyesületünknek megküldi. — Szolgál tudásul.

7) A földművelési miniszterium idei 714. szám alatt megküldi a bécsi mezőgazdasági egyesület vegy kísérleti állomásának tervrajzát. — Tudásul vétetik, azonban kísérje

figyelemmel titkár, hogy ha ezen előrajzban elősorolt kísérletekről való tudósítások önálló munkában, vagy folyóiratokban közre fognának bocsáttatni, tegyen azonnal jelentést a választmánynak.

8) A földművelési stb. miniszterium idei 184. szám alatt az idei ápril hó folytán Pesten tartandó, s jutalomdíjakkal egybekötött dohánykiállítás programját azon óhajításának kifejezése mellett küldi meg, miszerint igyekezzék az egyesület oda hatni, hogy ezen kiállításra az erdélyi dohánytermelők is termékeikkel, s minél nagyobb számban jelenjenek meg. — Választmány a közölt programot lapja által a termelő közönség tudomására juttatja.

9) A földművelési miniszterium idei 1635. szám alatt a görcei selyemtermelő egyesület kísérleti állomásának mult évi működéséről való jelentésének egy példányát megküldi. — Ismerkedés, illetőleg véleményadás végett, a közölt jelentés áttétetik a kertészeti szakosztályhoz.

10) A földművelési miniszterium idei 162. szám alatt ismételve véleményadásra szólítja fel az egyesületet, azon kérdést illetőleg, hogy mikép lehetne az erdélyi területen lendületet adni a lentermelésnek, s azzal kapcsolatos iparnak? Közli egyszersmind Máday Izidor könyvecskéjét a lennek belga mód szerinti tenyésztéséről, melyből kellő számú példánynak megküldését szélesebb körben való megismerkedés s kiosztás végett felajánlja. — A tisztelt miniszterium által sürgetett javaslat véleményezésével a földművelési szakosztály bizatván meg, egyelőre Máday Izidor ur munkájából 50 példány küldése végett a t. miniszterium felkéretni határozatott.

11) A földművelési miniszterium idei 214. szám alatt megküldi a községi faiskolák fentartása és kezelése tárgyában a törvényhatóságokhoz intézett felhívását, felkérvén egyesületünket, hogy a területén levő törvényhatóságok kívánatára az intézkedések sikeres keresztülvitele végett nyujtsanak azoknak segéd kezeket. — Szolgál örvendetes tudásul, minthogy e tárgy fontosságára egyesületünk csak közelebből hivta fel az illető miniszterium figyelmét.

12) A karinthiai gazdasági-egyesület előrebocsátván, hogy a másolatban mellékelte felirata által folyamodott a Lajthán tuli országgyűléshez a só-egyedáruságnak megszüntetése végett, felkéri egyesületünket, hogy erélyes támogatása által folyamodványának érvényt szerezni, s a szabad só árulás eszközlésére közreműködni sziveskedjék. — Áttétetik véleményadás végett az ismeretterjesztő szakosztályhoz.

(Vége következik.)

Dohánykiállítás 1871-ben Pesten.

A m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter, a hazai dohánytermelés és kezelés előmozdítása céljából az 1870. évi dohánytermelésből 1871. évi ápril 24-én az országos gazdasági egyesület köztelkén, dohánykiállítást rendezend. Mely alkalommal a termelő közönség serkentése céljából több rendbeli jutalmak fognak a legjelesebb termelőknek odaitétni. A jutalomdíjak kétfélek leendenek, n. m.:

a) érmek; arany-, ezüst- és bronzból, oly nagytermelők számára, a kik a dohánytermelést, legalább is tiz katastrális holdat meghaladó területen, kertészek, dohányosok, vagy nap-számosok segélyével üzik;

b) pénzjutalmak; oly kisebb termelők és ugynevezett kertészek és dohányosok számára, a kik a dohánytermelést saját háznépük erejével akár saját, akár bérlett vagy részére művelt földeken üzik;

és pedig az 1870-dik évi termelés díjazására a következő jutalmak tüzetnek ki:

a) A nagyban termelők számára:

5 darab arany-érem,

10 darab ezüst-érem,

20 darab bronz-érem.

Továbbá:

b) kistermelők és dohányosok számára:

5 jutalom 50 frtjával,

10 jutalom 25 frtjával,

20 jutalom 10 frtjával.

Ezen fentelősorolt jutalomdíjak elnyeréséért pályázhatnak mindazok, kik az 1870-dik évben Magyarország területén a pénzügyi törvények értelmében nyert engedély mellett mezői vagy kerti termeléssel, vagy a kincstár, vagy a külkereskedés számára dohányt termeltek s a dohányjövedéki szabályok elleni vétség miatt ezen termelési időny alatt elmarasztalva nem lettek.

A kiállításbani részvét módozata a következő leend:

1-ör. Minden kiállítani kívánó termelő és kertész, ha a kincstár számára termelt, — a beváltásnál a beváltó bizottságnak benyújtandó iratban; ha pedig külkereskedésre termelt, — a raktározáskor az illető pénzügyi hivatalnoknak szintén írásban jelentendí be azon szándékát, hogy a kiállításon részt akar venni.

2-ör. A kiállításra jelentkezők terményéből a beváltás alkalmával a termelő a beváltó pénzügyi tisztviselő és a jelenlevő törvényhatósági biztos együttes jelenlétében mustrák lesznek kiválasztandók, és pedig, minden kiállítani kívánó terményéből három csomag, mely három csomag együttesen minőség tekintetében a termés azon részét képviselje, melyből azok részrehajló válogatás mellőzfével vétettek; a külföldre termelt dohányoknál, a mustrák az illető raktárolási pénzügyi közeg és a termelő által közösen választandók.

3-ör. Ezen mustrák lehetnek:

a) a nehéz dohányfajoknál, a válogatott és mind a három osztályu szivarlevelekből, valamint a közönséges válogatott dohányból külön két-két csomag.

b) a kerti dohányfajoknál pedig csak a válogatott vagy az első osztályu levelekből.

A mustracsomagok egyenként két-két fontnál fölhet nem nyomhatnak, vagyis egy mustra, mely 3 külön csomagból álland, 6 bécsi fontnál nehezebb ne legyen.

4-er. A mustrák zsineggel összeszorítandók s a zsinegre reá alkalmaztatván a szükséges feliratot tartalmazó báreza, a zsinegnek végei, a beváltó vagy raktározó pénzügyi hivatal és a termelő pecsétjével a bárezához lesz lepecsételendő.

5-ör. A mustrára erősített bárezán jegyeztessék fel:

a) a tulajdonos termelőnek vagy kertésznek neve,

b) a megye és község, vagy pusztának neve, a hol a dohány termeltetett,

c) a báreza alatti dohánylevelek által képviselt termés mennyisége,

d) a terület nagysága, a melyen az összes termelés előállított,

e) végre a kincstár számára termelt dohányoknál a beváltási osztályozás eredménye; vagyis azon körülmény, hogy mennyi dohánylevél soroztatott minden egyes osztályba, ugy-szintén megjegyzendő a kincstár által kifizetett beváltási ár-összeg is.

6-ör. Ezen mustracsomagok az illető pénzügyi hivatalok által azonnal jól begöngyölve a pesti dohánybeváltó-hivatalhoz lesznek átküldendők, a mely azokat egyelőre őrzése alá veendő.

Ha azonban egyes termelő mustráit önmaga kivánná a kiállításra beszállítani, e szándékában akadályozva nem lesz; sőt az illető dohánybeváltó-hivaltól és a külföldre termelt dohány tekintetében az eljáró pénzügyőri biztos részéről fedezeti okiratokkal fog elláttatni.

7-er. Ezenkívül a beváltó vagy raktározó pénzügyi hivatalok egy külön jegyzéket is készítendének, melyre a pályázatra jelentkezők nevei és a jelentkezés napja egyenként bevezettetvén, minden egyes pályázóra nézve külön bejegyzendők az 5-dik pont alatt foglaltakon, t. i. a mustrán levő báreza pontos tartalmán kívül, az illető pénzügyi hivatalnak abbéli megjegyzései is, hogy vajon

1-ör, az illető pályázó önállóan és saját földjén termelt-e? vagy pedig mint feles kertész;

2-ör, hogy a kincstár vagy pedig külkereskedés számára termelt-e az illető?

3-ör, hogy az illető pályázó az 1870-dik évi termelési időny tartama alatt a fennálló dohányjövedéki szabályok ellen nem vétett-e? mely többi esetben mustrái a díjazásnál nem lesznek figyelembe vehetők.

8-ör. Ezen jegyzékeket a beváltás és raktározás befejezése után az illető pénzügyi hivatalok legfeljebb a jövő évi márczius hó végeig Pesten közvetlenül a földművelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszteriumhoz terjesztendik fel, a mely aztán a mustrákat a pesti dohánybeváltó hivaltól átvéven, azokból fogja a kiállítást összeállítani, melynek befejezésével fog az e czélból szervezendő szakértő bíráló-bizottság ítélete szerinti jutalomdíjosztás megtörténni.

E bíráló-bizottság névsora annak idejében a közönség tudomására fog hozatni.

9-er. A kiállítás befejezte után a beküldött dohánymustrák egy állandó gyűjtemény alakítására lesznek felhasználva. Pesten, 1870. évi december 19-én.

A földm., ipar- és keresk. m. kir. miniszterium.

Gyümölcsizelés decz. 18, 21-én jan.

5 és 8-án 1871.

X.

Veres Ferencztől:

Almák:

Calville de Maussion, napos felén piros, egybült zöldes-sárga, fényes; alakja csillag, húsa kemény, nem elég leves, de zamata kelemes, tartós gyümölcsnek látszik, II. gazd. ajánlatik!

Parker kormos peppin, elnevezése nem helyes, mert külsőleg a gold peppinhez hasonlít, csak hogy nem olyan zamatos és finom; különben húsa elég omlékony, leves és kellemes savanykás.

Hollandi reinette, nagy alma, piros csíkokkal túlságos kásás ezért nem érdemes a termesztésre.

Dr. Knöpfler Vilmostól:

almák:

Névtelen (56 sz.), alakja lapos, színe halványpiros csíkokkal vonalzott, húsa száraz, zamatja nincs.

Loan parmain, közép nagyságu, piros csíkokkal, húsa omló, finom kellemes zamatu és cukros, igen jó gyümölcs, I. asztali; ajánlatik!

Névtelen (32 sz.), húsa roppanó, feltűnő zamatos; alapszíne sárga, napos részén gyenge pirral; egy a gold peppinnel, II. asztali; ajánlatik!

Angolskár lát parmain, élénk piros színű, az eperizü-calville-k közé tartozik, elnevezése nem helyes.

Vér-alma, kicsiny sötét-piros alma, leves és kellemes zamatu hússal, II. gazd.

Nemes masánszky, színe igen szép élénk-sárga, egyik oldalán tündöklő piros festéssel, húsa roppanó, nem elég leves, de kellemes zamatu; III. asztali; ajánlatik!

Downton peppin, kisdéd, egészen sárga, kellemes, zamatos és cukros; II. aszt.

Rózsá-alma, közepes nagy, szép alma, puha, lágy húsa van, de utóíze nem kellemes; mint édes gyümölcs ajánlható; III. aszt. II. gazd.

Hosszszu szárú apró páris, kicsiny, húsa roppanó, leves, cukrossága, zamatja mint a többi párisnak, sőt azoknál jobb; III. asztali.

Szász-tányér (47 sz.), elnevezése hibás, a Duhamel-reinette-hez hasonlít, kormos, sötét-piros, közepesnél kisebb, húsa kemény, leves, de nincs benne semmi nemesség, nem érdemel figyelmet.

Glantz-reinette, sárgás-piros, nagyon kicsiny, húsa száraz, némi zamattal; II. gazd.

Csokros muskotály, izre, levességre nézt hasonlít a gr. Haller F.-éhez.

Kurta szárú szép páris, kisdéd alma, kemény húsa, hasonlít a többi társához; II. gazd.

Tisza Lászlótól:

almák:

Reinette Mandel, közepes nagy, sötét-piros, húsa kellemes olvadékony, cukros, de zamatja, levessége kevés; II. gazd. III. aszt.

Diel reinette, színe piros, húsa porhanyó, de nem leves, savanykássága elég; III. aszt.

Adam's parmain, húsa kissé kemény, de leves és kellemes zamatu; II. aszt. ajánlatik!

Reinette de Fettinghof, közép nagy., piros csíkos, finom zamatos hússal, de nem elég leves; II. aszt.

L'Abondant; szalma-sárga, húsa lágy, omlik s kellemes savanykás; III. aszt.

Hediston peppin, élénk sárga színű, közepes nagyságu, porhanyó, de öszszehúzódó, savanyu ízű hússal.

Marienwerder Gulderling, zamatja kellemes, de még nem volt egészen érett.

Piros parmain, kisdéd, szenyynes piros, kellemes zamatu, jó gyümölcs, elnevezése nem helyes, mert egy a gyöngy-kormossal.

Duhamel reinette, közepes nagy, szenyynes piros; III. aszt. gyümölcs.

Reinde reinette, színe halvány-sárga, elmosódott piros csíkokkal, húsa roppanó leves, de nem zamatos és cukros; III. gazd.

Schöner von Boscop, jó közepes nagy, külsőleg hasonlít az angol arany parmainhoz; túlsavanykás, kevés zamatja van, szép és tartós gyümölcs, levessége közepes; III. aszt.

Hagloes fine summer apple, alakja páris-szerű, kiállhatlan rossz, összehúzódó ízzel; nem termesztésre való.

Arlearings peppin, színe kormos-sárga, piros húsa száraz, érezhető zamattal; III. asztali.

Early non pareille, egy a gold peppinnel, kellemes jó zamatos gyümölcs; II. asztali; ajánlatik!

Májszínű eperalma, nagy alma, porhanyó hússal, fája sokat terem; II. gazd.

Sikulai, közepes nagy, halvány-piros, lágy, omló húsa van, levessége, zamatja kevés, piacos, tartós gyümölcs; III. aszt. I. gazd., termesztést érdemel.

Széchenyi reinette, közepes nagyságu, tündöklő élénk piros színnel, húsa kemény, leves, de nem zamatos és cukros.

Id. Bodor Páltól:

almák:

Névtelen, bőr-alma, közép-nagy, húsa szép fehér, omló, kellemes savanykás ízzel; íze, zamatja is hasonlít a többi bőr-almához.

Borsos alma, kis, piros-csíkos, húsa roppanó, elég leves; III. aszt.

Névtelen, szenyynes-piros, éretlen volt.

Reinette musqué, kis, halvány-piros csíkokkal zamatja finom, levessége nincs; II. asztali.

Fekete Jánostól:

almák:

Angol királyi parmain, nagy és igen szép piros színű alma, húsa roppanó, bő levességu, kellemes zamatu és cukros, nem hagy fenn kívánni valót; I. asztali gyümölcs; az elsők közt ajánlatik!

Angol kormos, szalmaszín-sárga, napos felén piros, ámbár korán megtaplósodott, de kellemes zamatja így is megvolt.

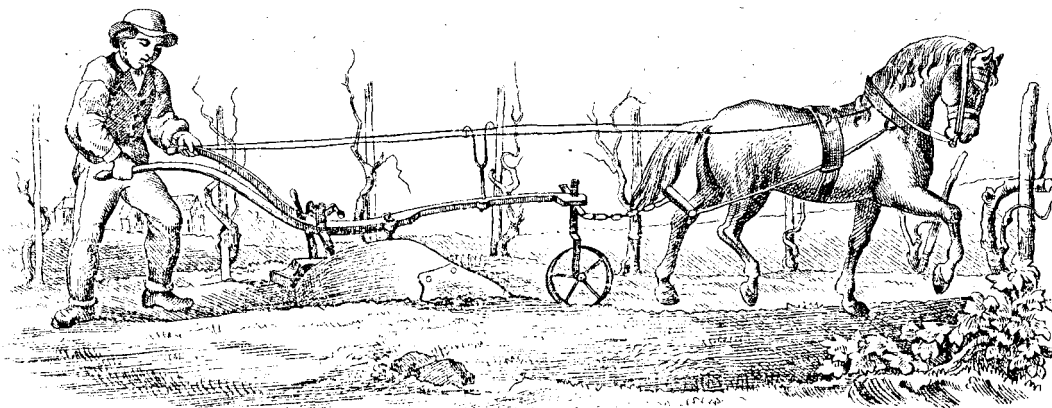
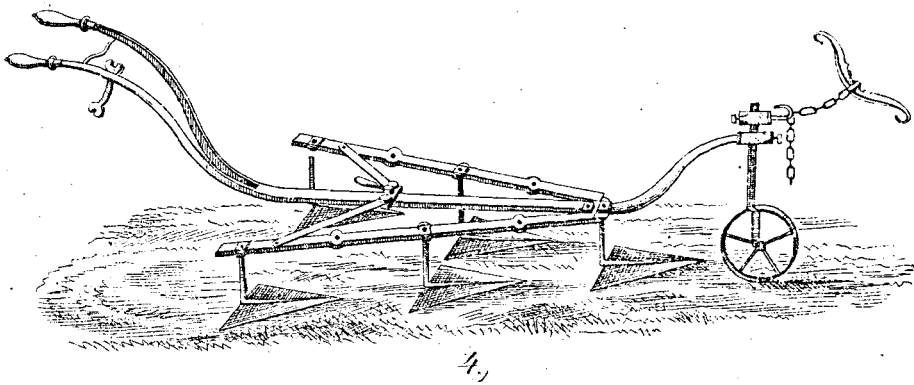
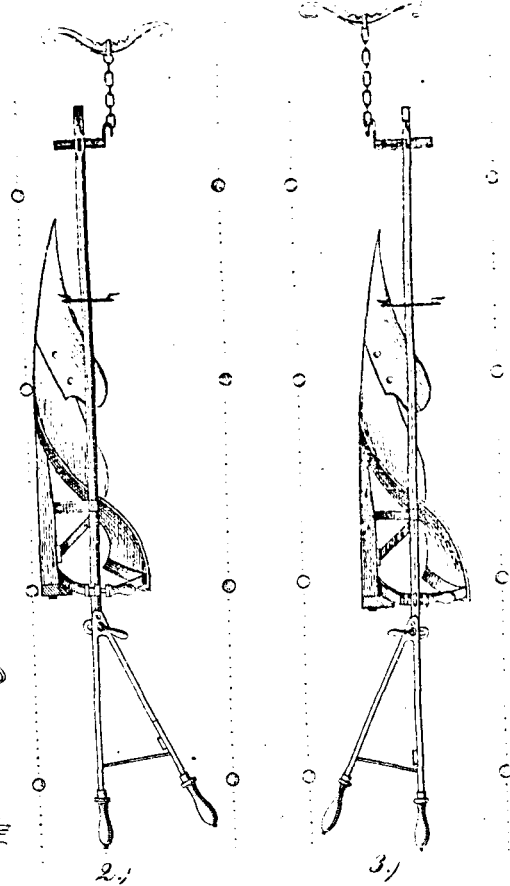
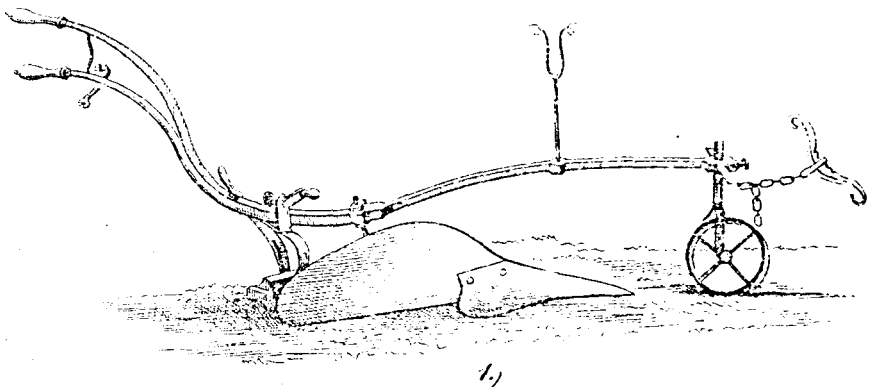
Hosszszu szárú páris, elnevezése nem helyes, mert tökpáris, szép és jó gyümölcs.

Gulderling, egészen zöld, közepes nagy, száraz húsa omló és édes, őszi alma.

Ismeretlen, (10. sz.), piros csíkos, ugy látszik: selyem-alma, kellemes savanykás íze van; gazdaságának ajánlható mint II. oszt. gyümölcs.

Polyáni kormos, nem az, hanem sóvári, színe szenyynes-piros csíkos, ismeretes gyümölcs; már túl volt érve.

Szász tányér, kisdéd, piros csíkokkal vonalzott, tartós fáját nem lehet sokat nyelni, mert megfenécsedik; II. gazd. gyümölcs.

Törpényi Lajostól:

almák:

Rabine, kásás, zamatja nincs, se cukrossága; keveset ér.

Névtelen (63. sz.), hasonlít a szebeni tányérhoz, élénk-piros színű, húsa roppanó, durva szövetű, íze vad, nem természeteni való.

Nagyféle muskotály, kisdud alma, sárga színű, húsa omló, porhanyó muskotály ízzel, de nem cukros; nem természeteni való.

Bányai alma, zöldes-sárga színű, egyik élénk pirossággal, szép, piacos gyümölcs, húsa puha, omló, de nincs levedése, utóíze kellemetlen; átoltandó.

Gömbölyű cigány piros, (49 sz.) haszontalan, rosz gyümölcs.

Névtelen, (19 sz.) kicsiny, sárga színű, leves, feltűnő zamattal, de cukrossága kevés, II. gazd.

Dió-héju alma, rosz, fojtós, kásás, el kell vetni.

Lapos cigány piros = egy a fekete tányérral, mely már ismertette volt, mint jó gazdasági gyümölcs.

Boeskor-féle, (7 sz.) ugyanaz, mi az angol arany parmain, de sokkal gyengébb volt, mint a többi példányok ezen fajból.

Török muskotály, nem ajánljuk termesztésre.

A gazd. egylettől:

almák:

Orleansi reinette, alapszíne sárga, egyik felén kevés pirossággal; korán megtaplósdott ugyan, azonban kellemes zamata így is megvolt.

Wellington, sárgás-zöld, jó közepes nagy, húsa omló és leves, de rosz, savanyu, át kell oltani.

Foederal parmain, kisdud, vörhenyes-piros alma, kellemes, finom hússal és zamattal, II. asztali, ajánlják!

Xaver Bouvier, kellemetlen savanyu, átoltani való.

Amazon reinette, egy az angol ar. parmainnal, kissé túlért volt, de húsa azért kellemes zamatu és omló.

János herceg, közepes, halvány-piros, húsa kemény, de feltűnő finom zamata van, levedése közepes, II. asztali ajánlják!

Ifj. Csókás Józseftől:

almák:

Ismeretlen, nagy, halvány-sárga, fekete pettyekkel pontozva, leves, de íze nagyon vad, savanyu, át kell oltani.

Oláh Lőrincztől:

almák:

Ismeretlen, színe kormos, húsa száraz, zamatos és cukros, jó alma, II. asztali.

Horváth kapitánytól:

almák:

Késői sárga reinette, nem volt elkészülve, de különben is keveset ér.

Magonc, fehér-sárga, nagysága közepesen alól, nagyon hasonlít a kewi izletéséhez, leves, de utóíze kellemetlen, nem érdemes termeszteni.

Névtelen, vörhenyes, halvány csikokkal, közepesenél nagyobb, húsa roppanó, elég leves, kiváló sajátságos ízzel; hasonlít az angol citrom reinettehez, II. asztali, méltó a termesztésre.

Zöld henger muskotály reinette, haszontalan rosz gyümölcs.

Court pendu rouge Royal, közepes nagy, pi-csikokkal, húsa kellemes, omló, leves, zamatos és cukros, bőven terem, I. gazd. II. aszt. ajánlják!

Fehér Masánszky, igen szép alma, de rosz, át kell oltani.

Gilovics Józseftől:

almák:

Névtelen, az eperalmákhoz tartozik, közepes nagy, sötét-piros, nem érdemes a termesztésre.

Szentpáli Igácztól:

almák:

Rózsá alma, nagy, szép és bőven terem, a csíkos almák közül való, savanykássága sok, II. gazd.

Névtelen, az eperalmákhoz tartozik, sötét szenyes-piros, közepes nagy, leves, eléggé omló, de zamata kevés, bőven terem, II. gazd.

Ismeretlen, egy a Reinette de Brédával, kisdud, sárga, apró pettyes, húsa kellemes zamatos és cukros, de nem elég leves, megérdemli a termesztést, II. asztali.

Névtelen, kisdud, lapos alakú, sárgás, cukrossága sok, zamata feltűnő, édes alma.

Névtelen, kisdud, halvány-sárga, zamatos, hasonlít a nemes herczegnőhöz, III. aszt.

Pojáni kormos, nem helyes az elnevezése, mert sóvári, ismeretes gazdasági alma.

Zöld reinette, közepes, halvány-zöld, apró pettyekkel, zamata jól kivehető, de húsa száraz, nem érdemli meg a termesztést.

Gyöngy kormos = carmelita reinette, húsa omló, mint a körtvének, kellemes, zamatos és leves gyümölcs, II. asztali.

Gr. Haller Ferencztől:

Almák:

Parker kormos peppin, bőr-alma, közepes gyümölcs, már kissé túlért volt.

Piros szög alma, közepes nagy, omló, húsa nem elég leves, zamata is kevés, III. aszt.

Csokros muskotály, kicsiny, élénk-sárga, egyik felén, piros, húsa kemény, de kellemes muskotály zamata van, levedése kevés, apró muskotály néven is jó elő, III. aszt. II. gazd.

Rajnai nagy bab-alma, elnevezése helytelen, mivel reinette musqué; túl volt érve.

Reinette Diel, közepes nagy, veres csíkos, húsa kásás, száraz, keveset ér.

Schütz Jánostól:

Almák:

Valódi fehér téli Calville, színe zöldes-sárga, húsa omló, leves, de savanykássága igen nagy, jó közepes nagyságú, kényes természetű, II. asztali, ajánlható!

Zöld batulen, közepes nagy, húsa omló, mint a körtvének és leves, de kellemetlen mellék íze van; keveset ér.

Brassai Józseftől:

Almák:

Szürke Court pendu, kormos-piros, közepesnél kisebb, nagyon sokat terem, kellemes, leves és cukros, csak hogy húsa kemény, hamar fonnyad, II. asztali, ajánltatik!

Vályi Elektől:

Président Napoleon, sötét-piros, hegyén zöld, nagy, húsa puha, de zamatja nincs.

Nyilatkozat.

Kolozsvártt s a vidéken azon hír terjedt el, némelyek terjesztették is, hogy a „kolozsvári pinczeegylet“ és az új részvénytársulat megbizottjai a borkészlet és az üzlethez tartozó egyéb kellékek átadása és átvevése felett nem tudtak kiegyezni; ezért az új és régi egylet egymással meghasonlott.

Evvél szemben tudatjuk a t. cz. közönséggel: hogy nézet különbség merült fel, a mi természetes, de az ügy a meghasonlás legkissebb árnyalata nélkül mind két egylet teljes megnyugvása s a költsönös érdek megóvása mellett rendezve van.

Hallottuk azt is, hogy a kolozsvári és vidéki borkereskedők aggodalommal nézik ezen új egylet keletkezését, mely az asztali, durvább borrhali kereskedést monopolisálni akarja, s kizárólag erre törekszik.

Feljogosítva érezzük magunkat kinyilatkoztatni: miszerint ezen új egylet üzleti végezzél a finomabb buteliás borrhali kereskedést tüzte ki. Ezért először is a belföldi piacról a külföldi drágább; de a miénknél nem jobb bort akarja kiszorítani, mérsékelt forgalomra szállítani le, azután terjeszti ki üzletét, nagyobb mérvben külföldre is.

Egyszersmind tudatjuk a t. cz. közönséggel, hogy ezen új egylet alakító közgyűlését a városház nagy termében folyó év mart. 10-én d. u. 3 órakor tartja, és hogy a részvény aláírás mart. 10-ig nyitva áll. Az ideiglenes választmány.

A borkereskedő társulatok kérdéséhez, más oldalról is.

Ó.-Kocsárd, márczius elején.

Az „Audiatur et altera pars“ elvének alkalmazása eredményében, hogy a szerk. ur, e soroknak helyet ad az 5-ik számban, igen kis terjedelemben szorítokozván, bátorkodom a némileg megtámadott érdekében ezen szerény védelemnek helyet kérni.

A megtámadott: a „dicső-szt.-mártoni alakulandó pinczeegylet.“

Zeyk József a 4-ik és R. a 3-ik számban, helytelenítik azon eszmecsirát, hogy a kolozsvári pinczeegyleten kívül a Királyhágón innen, más helyeken is állitassanak fel hasonczélú egyletek vagy társulatok.

Helyteleníti pedig R. a kereskedés szempontjából, Z. J. pedig azon okból, hogy kivitelre nem vagyunk képesek 100,000 veder bort előállítani. Mindkettő véleménye egyesül azon aggodalomban, hogy az erők szétforgácsolása megölné az eszmét magát. Mindkettő utal az egyesítésre.

Ha a czél az volna csupán a mit R. állit, tiszta igaz-

sága lenne. Akkor, nem mondom: a termelőken is volna némileg segítve, de bizonyára csak a tőkével bíró kereskedés venné a hasznot, nem ritkán a termelő hátrányára. A czél nem lehet más, mint a mi kolozsvári pinczeegylet alapszabály tervezetében foglaltatik, i. „borászati és szőlőszeti érdekek emelése és kereskedés erdélyi borokkal.“

Midőn idézem e szószerint kifejezett „czélt“ másfelől nem tudok osztolni a Z. J. állításában is; ő csupán „kivitelre“ szempontból csatlakozván az R. eszméjéhez.

Ha egy társulat vagy egylet alakulna azonos czéllal, az „erdélyi“ után „kivitelre képesített“ borokkal: tökéletes igaza lehetne Z. J.-nek, mert valóban még sokra teszi a 100,000 veder kivitelre alkalmas egy évi bortermést, s több azonos czélú társulat megbuktatná egymást, és kockáztatná borhitelünk jövőjét is. Ezen esetben: a Királyhágón innen egy társulat, bőségesen elég volna egyelőre.

Ezuttal nem szorítokozva arra: vajon az az „egyetlen“ társulat illetékes székhelye volna-e Kolozsvár, s helyette lenne-e más illetékesebb, mint p. o. N.-Enyed vagy M.-Vásárhely? csak azon álláspontra akarok utalni, hogy én az idéztem egyleti szabálytervezet „czélt“-jából kiolvasni nem tudom, hogy csupán külföldre szállítani tervezett borokkal üzendő kereskedésre szorítokozik; másfelől ezt a M.-Vásárhelyt emlegetett egyletről sem hallottam, de azt határozottan tagadom: hogy a dicsőszentmártoni alakítandó pinczeegyletnek, — mely magához vonná a Maros és két Küküllő közötti borvidékeket, M.-Vásárhely, Radnóth, D.-Szt.-Márton, Balavásár és Erzsébethvárosra felállitandó pinczékkel — az volna czélja csupán, hogy kivitelre képes borokkal kereskedjék, hanem belföldi kereskedés is.

Ha tekintjük a borvidékeket, a szőlők mennyiségét, bizonyára egy ilyen vagy talán több társulat, a kolozsvárinak kárt nem okozna. Csupán Küküllőmegyében 7750 holdon termeltetik szőlő, bele nem számítva az évenként mintegy 20 holdra tehető, több év óta épített új szőlőket. Ha ideszámítjuk, a Nyárad, a Nagy-Küküllő s Kis-Küküllő és Maros közötti borvidékek szőlőit, összesen: minimumot véve föl 10,000 holdra tehető az összes szőlőterület. Vajon hány ezer vederre tehető, a kivitelre képes bor? Oly kevésre, mi ha a kolozsvári pinczeegylettől elvonatik is, feltűnő hiányt nem okoz.

De annál többre rug azon országosan elismert kitűnő bor száma, mely egyfelől, ha — Kolozsvárra szállitattnék, fejletlen korában, tetemes szállitási költséggel — átlagosan 20 mfdet számítva csupán, és ott, Erdélyben: a legdrágább „acciso“-zel megrovatnék, hasznot alig adna; míg másfelől egy vagy több a termelési helyhez közel eső pinczében kezeltetve, belföldi kereskedésre nagy hasznot ígér.

A Zeyk J. egyesítési indítványa ellenében azt hozhatom fel, más ez alkalommal elhallgatott okokon kívül, hogy ha szintén el sem is késtek volna a résztvenni kívánók, az általános nyomott anyagi helyzet miatt, melylyel leginkább a bortermelők bírnak, a 200 frtos — recte: 1000 — részvények annyira magasak, hogy igen sokan kizáratva érzik magukat, kik alantasabb összegű részvényesek tudnának lenni.

A közelebbi értesülések szerint: megtudva, hogy a dicsőszentmártoni pinczeegylet alakulóban van, egy M.-Vásárhelyt alakítandó társulat eszméje clejtetett, miután a már nyomtatás alatt levő tervezet szerint — mely csak a helyi viszonyok te-

kintetbe vételével és a részvények kisebb összegével (50 frt) különbözik a kolozsvártól — ha kivátnatik: M.-Vásárhelytt is állítatik egyleti pincze.

Mindezeknél fogva azt hiszem, hogy a dicsőszentmártoni pinczeegylet létesítése czélszerű és szükséges és nem ellensége a kolozsvári pincze-egyletnek.

F a r n o s E l e k .

Levelezés.

Egerpatak, febr. 25. 1871. *)

Mióta visszaemlékszem, nem történt nálunk, csak most, hogy február hava Nemere-szélfuvás nélkül teljék el, s ez valóban gyöngéd figyelem volt tőle, mert kevesebb tűzifát egy télre sem szerztünk bé mint a jelenre; csak ne hogy márczius havában dühöngje ki magát, mivel természetében van, hogy gyakran meglátogasson, s bár melyik szakában jöjjön az évnék, mindig kellemetlen érzést kelt az emberben, s kár nélkül nem igen távozik.

Egyébiránt február első fele elég hideg volt, a második fele már enyhébben viselte magát; a szép verőfényes napokon a mi kevés hó volt is a térhelyeken, elolvadt; az utak mélyen feléledtek, sár van elég. Tegnap az alszél fujt erősen, az idén először.

Ma jégtörő Mátyás, jeget kapott eleget; tehát a mint nálunk a közmondás tartja: ezután csak ront, fris jeget nem csinál.

A vagyon és életbiztonságról nálunk csak örvendetest írhatok; mostanában nagyobb szerű lopások, gonosz szándékból eredt tüzesetek és gyilkosságok nem fordultak elő.

A baromvásárok kezdenek élénkülni; gabona ára még mindig a régi; marhahús ára 17 kr. Márk István.

Kolozsvár, 1871. márcz. 12.

Az új pincze-egylet első részvényes közgyűlése, márcz 10-ikén a városi tanácsház nagy termében folyt le.

Közelebbi számunkban jeleztük, hogy a részvény aláírásra kitűzött határidőt az ideiglenes választmány néhány nappal, a jelen gyűlés idejéig, meghosszabbította.

Az aláírások és 10% előlegek elfogadásával megbízott Tauffer Ferencz jelenti, hogy mostanig összesen a kibocsátásra szánt 750 részvény közül 640 aláíratott; a még hiányzó 110 részvényre is levélben többen jelentkeztek, az előleg befizetése nélkül. Az eddigi aláírók közül egypár tag ezt a 110 részvényt magára vállalja, hogy az alapszabályok megerősítés végett való felterjesztése halasztást ne szenvedjen; az ezután érkező aláírók tehát ebből a 110 részvényből még részesülhetnek.

A társulat magát eként megalakultnak nyilvánítván, megkezdődött a febr. 11-kén szerkesztett alapszabály-tervezet egyes pontjai feletti vita. A tervezet, magán úton, irányadó körökkel közölve lévén, az innen nyert útmutatás nyomán alig 3--4 ponton történt lényeges változtatás; pl. az új pincze-egylet czéje (2-ik p.) következő pótlékot nyert „mint borkereskedő, vagy kereskedelmi részvénytársaság.“ Az 5. és 11. pontokba az alapszabályok módosítása, a társulat netaláni feloszlása ese-

tére leszámítoló bizottság választása sat. iktattatott be. Az igazgató-választmány (6. p.) 1 taggal szaporitott.

Az elfogadott alapszabályok megerősítés végett felterjesztettek a minisztériumhoz, s onnan leérkezve újra ki fognak nyomtatni, s szétküldetni, ezért most a bővebb részletezést szükségfelettinek tartjuk.

— Az ideiglenes választmány jelenti, hogy a régi pincze-egylet márczius 1-jén kezdve működését megszüntette, s a pincze-felszerelést jutányos árban, leltár szerint az új egyletnek átbozsátotta. A volt pincze-egylet néhány tagja által b. Bánfi Alberttől 9290, Camustól Balavásáráról 1240 veder jó bort vett át az új egylet jutányos áron, a haszon egy részének még a volt első vásárlókkal való megosztás feltétele alatt.

Lépések tétettek, hogy a régi pincze-egylet által évi 280 ftért haszonbérben tartott főkormányiszéki épület alatt fekvő nagy pinczék, még további 10 évre az új egylet használatában hagyassanak; a jelenleg azokban fekvő magán borokkal a volt egyleti tagok 1872 új évig szabadon rendelkezhetnek. Haszonbérbe vette az ideiglenes választmány, az említett pinczék közelében bel-Tordautczában fekvő Tömösvári-ház egy részét, mely iroda gyanánt fog használatni.

— Napirendre került az elnök és 6 választmányi tag megválasztása. A közgyűlés az alapszabályok 4. c. pontja értelmében számbeveszi a jelenlevő 17 tag részvényei számát s ezt 463-nak találván, miután már 250 részvény, közgyűlés tartásra s ennek teendői végzésére jogosít: a szavazatok beadattak.

Minthogy még több elintézendő tárgy volt hátra, a gyűlés márcz. 12-kén d. e. 10 órára folytatást határozott. Az ekkori intézkedésekről jelen soraink végén az új igazgató által lapunkhoz beküldött külön tudósítás szól.

Ugy hisszük: érdekelni fogja olvasóinkat, az első 640 részvényt aláíró egyének áttekintő ismertetése. Összesen 50-re megy, az aláíró tagok száma, kik közül: 50 részvényt irt alá gr. Teleki Gusztáv; 25 részvényt 17-n: idősb és közép gr. Teleki Domokos, gr. Teleki Sámuel, gr. Teleki Károly, b. Bornemisza János, Zeyk József, Dávid Antal, gróf Bánfi Miklós, b. Wesselényi Béla, Máriafi Albert, Paget János, gr. Mikó Imre, gr. Teleki Sándor gyömrői, b. Radák Ádám, gr. Kornis Miklós, Nagyenyedi ref. főtanoda, és b. Bánfi Albert; 15 részvényes: b. Bánfi Zoltán: 10 részvényesek: b. Bánfi Dániel, b. Bánfi János, Velics György, gr. Eszterházi János; 5 részvényt irtak alá 21-n: b. Kemény Géza, b. Apor Károly, b. Kemény György, b. Kemény Kálmán, gróf Kornis Albert, gr. Bethlen Károly, Tóth Zsigmond, Velics Sámuel, Velics Ödön, Demeter Károly, Tisza László, Korbuly Bogdán, gr. Bethlen Béla, Wagner Frigyes, Tauffer Ferencz, Bölöni Pál, Fröhlich Vilmos, Kolozsvári János, Kovács János, Mehrer András és Galgóczi Károly; 3 részvényes: Pap Mózes: 1 részvényesek: Onodi Mátyás, Szász Pál, Lengyel Ádám, Kóvári László, Filep Sámuel.

— ó.

Az „Erdélyi pincze-egylet Kolozsvárt“, mint kereskedelmi részvénytársaság, folyó év márczius 12-kén tartott közgyűlésén megalakult. Szervezkedését az igazgató-választmány megválasztásával kezdette meg. Az igazgató-választmány tagjai: b. Bornemisza János elnök, Paget János, gróf Bánfi Miklós, Tauffer Ferencz, Zeyk József, gróf Teleki Gusztáv.

*) Sepszi-Szentgyörgyön fel volt adva a postabélyeg bizonyosága szerint febr. 25-kén, Kolozsvárra érkezett márcz. 1-én. Szerk.

táv, Wagner Frigyes. Igazgatónak a választmányi gyűlés Dávid Antalt nevezte ki.

Az alaptőke 300,000 forintból a kibocsátott 150,000 frt, 200 frtos névre szóló részvények alá vannak írva, s a 10% befizetve. A társaság egyelőre nem bocsát ki több részvényt, a mig az üzlet terjedése nem igényli.

A társaság jelenlegi borkészlete 10—12,000 veder, csekély mennyiség, kezdetnek megjár, egy ifju társaságnál.

Egyszersmind tudatjuk a bortvevők- vagy eladókkal, hogy a társaság vesz és ad el bort; a kik összeköttetésbe óhajtanak lépni, felkérjük levelezéseiket, bérmentesen, Dávid Antal igazgatóhoz czimezzék, főpiacz 276. sz. h. Kolozsvárt, márczius 13-kán, 1871. Az igazgató választmány nevében Dávid Antal.

Egyveleg.

* A kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézetben a félévi vizsgák a következő napokon s a következő sorozatban tartatnak: márcz. 13-kán az erdészettanból; 15-kén a növénytermelőstanból; 16-kán az állattanból; 18-kán a mennyiségtanból; 20-kán a vegytanból; 21-kén természettanból; 23-kán állattenyésztéstánból; 24-kén gazd. erőműtanból. A vizsgák délelőtt 8—11-ig, s délután 2—5 óráig tartanak.

* A z erdélyi gazd. egyesület idei közgyűlése az országgyűlés husvétii szünete alatt, valószínűleg ápril 15-én lesz.

* Böllöni Fodor Józsefnek mult számunkban említett indítványát, népszerű gazdasági pályakérdések kitűzése iránt, a gazd. egyesület közelebbi választmányi ülése helyeselve: a részletek megállapítását, s a kérdések előleges megvitatását az illető szakosztályra bizta oly utasítással, hogy egy-egy pályakérdésre 10 arany jutalmat elégnék tart.

* A z erdélyi vaspályánál folyton tartó zavarokra hívjuk fel kormányunk figyelmét, igyekezzék ezeket erélyes föllépése által mentől előbb megszüntetni. Számos vidéki adat fekszik előttünk, hogy a fehérvár-vásárhelyi vonalon magánosokkal szemben az építési vállalkozók ezerekkel tartoznak a mult nyár közepe óta, s fizetés helyett az ide Kolozsvárra befáradókat csak ígéretekkel elegitik ki. Ugyanezen vonalon a vállalkozók volt megbízottja (Jordán Domokos ur) minden a föld kisajátításra vonatkozó adatokat kezén tart a nélkül, hogy a tulajdonosoknak, a kisajátított területek mennyiségéről bár egy sor írást adott volna. Nagy a zavar és kiszámíthatatlan az egyesek idő és pénz vesztesége.

* Új tölgy-selymér. A kelet ázsiai expeditioval a tölgy-selymér (Bombix Yoma Mai) egy új faja „Bombix Pernyi“ hozatott be, melynek gubói a görzsi selyemtenyésztési kísérleti állomásnak adattak át, a mely is ezen gubókból miután azokból ez év tavaszán fognak a lepék kikelni, magot szándékol termelni.

A kik ezen „Bombix Pernyi“ tenyésztésével kísérleteket akarnak tenni, ezen kísérleti állomás főnökéhez dr. Haberlandhoz forduljanak, a ki is ezen magból az illetőknek egy adagot ingyen fog küldeni. Pesten, 1871 évi február hó 15-én. A földmiv. ipar- és keresk. miniszteriumtól.

Időjárás.

Február hó második felében hat napon át folytonosan hideg többnyire borult idő járt, mire aztán enyhe s napfényes

meleg napok következtek. 13-án borult, éjszaknyugati széllel keveset havazott, 7 foknyi közép hideggel. 14-én reggel és este borult, déltájt borongó szép napfényel, a hőmérő reggel a fagyponat alatt: 10 és $\frac{1}{2}$ R. fokot jelzett. 15-én éjszaknyugati széllel borult. 16-án reggel derült, éjszakai szél lengése mellett kemény: 13·8 R. foknyi hideg, déltájt délkeletre fordulván a szél beborult, estvére kelve kevés havazás. 17-én délkeleti széllel borult: 6·5 foknyi hideg. 18-án szinte borult, éjjel kevés havazás. 19-én borult, estve köd képződött, mely 20-án déltájt felszállván, borongó időt okozott, a hőmérő reggel és este a fagyponat alatt: 2 fokot jelzett.

A légsulymérő állása 0 fok hőmérsékletre szállitva s kijavitva 16—19-ig csökkent: 328·13—324·41 pár. von. 20—24-ig emelkedett: 326·84 p. von. 25-én 1 vonallal csökkent. 26-án éjszakai széllel ujra emelkedett: 327·00 p. von. 27-én ismét csökkent 324·54 p. von.

Az egész hó lefolytában derült nap volt: 2, borongó: 12, borult: 14. Az összes csapadék: 3·40 pár. von. magóságot tett.

A turalgó szél a délkeleti volt.

Piaczi árak.

Országos vásár Kolozsvárt, 1871. márcz. 10—13. Gergelynapj vásárunk, szokás szerint, a közepesen látogatottak közé tartozott; idő az elsőbb napokban csúf, fergeteges. Szarvasmarha, ily drága széna idején aránylag legjobb áron kelt; jó jármás ökr párja 300—330 frt; vágni való kimustrált 200—220 frt; jobb 240—260 frt egy pár. Királyhágón túlról kivált a jó ökröt és borjas teheneket szedték; 1 tehenet borjastól 75—90 frton vettek; fejős bival 100—110 frt; meddő 90 frt; 2 éves bivalúnó 50 frt; 1 éves 30 frt. A disznó még mindig nagyon drága; havasalföldi 3 nyájból párja nem nyomott többet $2\frac{1}{2}$ mázsánál s még is 75—80 frton vették; ó szalonna az örményeknél mázsája 33 34 frt (húsos); idevaló, szép fris 36—37 frt; háj fontja 45 kr. Általában a hús-félék ára mióta Kolozsvár az első osztályu fogyasztási rovatba erőszakoltatott, itt tetemesen hágott.

Márczius 13-án szép derült idő; gabona árak voltak: Tiszta búza, véka 2 frt 90 kr., elegy 2 frt 20 kr., rozs 1 frt 90 kr., török búza 1 frt 70 kr., zab 1 frt 10 kr., árpa 1 frt 30 kr., fuszujka véka 2 frt 60 kr., borsó 1 frt 80 kr., kendermag 1 frt 60 kr., pujka darabja 3 frt, lúd kövér 2—2 20-ig, lúd rideg 1—1 60-ig, egy tyúk 50 kr., tojás hét darab 10 kr., sertéshús fontja 24 kr., marhahús 20 kr., háj 45 kr., szalonna 48 kr., egy hosszú öl fa 24 frt., kurta öl 12 frt, egy szekér fa 8 frt, egy pár deszka 1 frt, ló darabonként 35—200 frtig, ökr 90—300 frtig, tehán 60—120 frtig, borju 10—35 frtig.

Nyiltposta.

13) A gyümölcsizelés végét s erre tartozó észrevételeinket kénytelenek voltunk a jövő számra halasztani, egy pár az utolsó órákban érkezett, a borkereskedő társulatokat tárgyzó czikk miatt.

TARTALOM: A szállócke. — A juh-himlőoltás II. — Mészögi levelek II. (ismertessük a borkészítést). — Társalgó: Választ. ülés márcz. 6. I. — Dohánykiállítás 1871-ben — Gyümölcsizelés X. — Nyilatkozat. — A borkereskedő társulatokról. — Levelezés. — Egyveleg. — Időjárás. — Piaczi árak. — Nyilt posta.

Felelős szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.